

การศึกษาความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาล ตำบลหัวไทร อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

A STUDY ON THE NEEDS FOR SOCIAL BENEFITS RECEIVING OF ELDERLY PERSONS IN TAMBOL HUASAI MUNICIPALITY, HUASAI DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

พระครูภัทรปัญญาคุณ

พระครูอรุณสุตาลังการ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

กัณตภณ หนูทองแก้ว

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหัวไทร อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อเปรียบเทียบความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหัวไทร อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส สถานภาพการอยู่อาศัย ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และภาวะการมีโรคประจำตัว ต่างกัน และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหัวไทร อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการวิจัยพบว่า

1) ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหัวไทร อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีระดับความต้องการได้รับสวัสดิการสังคม โดยรวมทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความมั่นคงทางสังคม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านนันทนาการ ด้านบริการสังคม และด้านการมีงานทำและการมีรายได้ ส่วนสวัสดิการสังคมด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด

2) การเปรียบเทียบระดับความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหัวไทร อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ สถานภาพการสมรส สถานภาพการอยู่อาศัย ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และภาวะการมีโรคประจำตัว ต่างกัน มีระดับความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมไม่แตกต่างกัน

3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหัวไทร อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า เทศบาลตำบลหัวไทรควรจัดตั้ง

ศูนย์การเรียนรู้ขึ้นภายในชุมชน และให้การสนับสนุนด้านบุคลากรที่จะมาให้ความรู้ด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์และเหมาะสมกับผู้สูงอายุ และควรจัดให้มีสถานที่ออกกำลังกายที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ มีบริการตรวจสุขภาพประจำปีฟรี อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง นอกจากนี้เทศบาลควรส่งเสริมและพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ รวมทั้งควรนำเทคโนโลยี เช่น โทรศัพท์ กล้องวงจรปิด มาใช้ติดตามดูแลความปลอดภัยให้กับผู้สูงอายุและออกตรวจเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ และควรส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมประจำเดือน เพื่อให้ผู้สูงอายุได้มาพบปะพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

คำสำคัญ: ความต้องการได้รับสวัสดิการสังคม, ผู้สูงอายุ

ABSTRACT

The objectives of this research were as follows: 1) to study on the needs for social benefits receiving of elderly persons in Tambol Huasai municipality, Huasai district, Nakhon Si Thammarat province 2) to compare on the needs for social benefits receiving of elderly persons in Tambol Huasai municipality, Huasai district, Nakhon Si Thammarat province in terms of sexes, ages, marital statuses, living statuses, degrees of education, monthly incomes and congenital disease being as differently and 3) to study on suggestion for guideline in social benefits management of elderly persons in Tambol Huasai municipality, Huasai district, Nakhon Si Thammarat province.

The findings were as follows:

1) The needs on social benefits receiving of elderly persons in Tambol Huasai municipality, Huasai district, Nakhon Si Thammarat province by overview for seven domains were at more level when considered in each domains from more to less found that social stability domain was the most mean and followed up healthy domain, education domain, entertainment domain, social mind domain and employed domain but dwelling domain was the lowest mean.

2) The comparative result on the needs of elderly persons in Tambol Huasai municipality, Huasai district, Nakhon Si Thammarat province in terms of sexes, ages, marital statuses, living statuses being, degrees of education, monthly incomes and congenital disease being found that all were not difference in social benefits receiving.

3) The suggestions on guideline for social benefits management of elderly persons in Tambol Huasai municipality, Huasai district, Nakhon Si Thammarat

province found that there should set a learning centre in community and support the scholars to train on learning which are benefit and proper to elderly, there should have gymnasium for elderly person, free medical check-up in a year, moreover there should promote and develop careers which are properly to them and there should bring new technology for following all elderly persons i.e. Mobile phone or CCTV for safety to them, there should visit them at home, there should promote activities in monthly for elderly persons can meet each others and changing idea with each others.

Keywords: The Needs For Social Benefit Receiving, Elderly Persons

บทนำ

ในประเทศไทย ระบบและรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุมีข้อบ่งชี้จำกัด การดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุที่ผ่านมา มีปัญหาและอุปสรรคหลายประการคือการบริการที่มีอยู่ไม่ตอบสนองความต้องการและบริการที่ผู้สูงอายุต้องการแต่รัฐไม่สามารถจัดให้ได้อย่างเหมาะสม เพียงพอ ทัวถึง เป็นธรรม แม้ว่าจะมีนโยบายที่ชัดเจนต่อการบริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ แต่ขาดการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง เนื่องจากมีข้อจำกัดในการบริหารจัดการด้านงบประมาณและการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านผู้สูงอายุโดยตรง จึงส่งผลให้การดำเนินงานสวัสดิการสังคมไม่สามารถดำเนินการได้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง (สุดารัตน์ สุดสมบูรณ์, 2557)

เทศบาลตำบลหัวไทรเป็นหน่วยงานในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจด้านการจัดบริการสาธารณะแก่ชุมชน รวมทั้งภารกิจเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคม ปัจจุบันผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลหัวไทร ได้รับสวัสดิการเกี่ยวกับการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุตามระดับขั้นบันไดคือ ตามอายุที่กำหนดในระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 ซึ่งทางเทศบาลยังขาดแคลนข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้สูงอายุ และยังไม่มีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุอย่างชัดเจน

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหัวไทร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาปัจจัยต่าง ๆ ที่จะช่วยส่งเสริมให้เทศบาลตำบลหัวไทรสามารถดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านต่าง ๆ ของผู้สูงอายุให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น รวมทั้งนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบล ห้วยไทร อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลห้วยไทร อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส สถานภาพการอยู่อาศัย ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และภาวะการมีโรคประจำตัว แตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลห้วยไทร อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กำหนดรูปแบบการวิจัย ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ โดยวิธีการเชิงสำรวจ
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลห้วยไทร อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 822 คน (สำนักปลัดเทศบาลตำบลห้วยไทร, 2559) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 274 คน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้กรอบแนวคิดจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำการทดสอบและหาคุณภาพของเครื่องมือตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน นำมาแก้ไข ปรับปรุง ตามข้อเสนอแนะ และหาค่าความเชื่อมั่นและปรับปรุงแก้ไขก่อนนำมาใช้
4. เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติการทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD
5. สรุป นำเสนอผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 53.28 มีอายุ 60 – 69 ปี ร้อยละ 52.19 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 82.12 อาศัยอยู่กับครอบครัว ร้อยละ 82.12 มีการศึกษา ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 34.67 มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 52.19 และมีโรคประจำตัว ร้อยละ 64.60 ซึ่งโรคประจำตัวที่ผู้สูงอายุป่วยมากที่สุด คือ โรคความดันโลหิตสูง
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลห้วยไทร อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ผู้สูงอายุมีระดับความต้องการได้รับสวัสดิการสังคม โดยรวมทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น

รายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความมั่นคงทางสังคม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.07$) รองลงมา ได้แก่ ด้านสุขภาพอนามัย ($\bar{X} = 4.06$) ด้านการศึกษา ($\bar{X} = 3.99$) ด้านนันทนาการ ($\bar{X} = 3.73$) ด้านบริการสังคม ($\bar{X} = 3.65$) และด้านการมีงานทำ และการมีรายได้ ($\bar{X} = 3.62$) ส่วนสวัสดิการสังคมด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = 3.51$)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบระดับความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหัวไทร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ สถานภาพการสมรส สถานภาพการอยู่อาศัย ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และภาวะการมีโรคประจำตัว ต่างกัน มีระดับความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมโดยรวม ทั้ง 7 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมให้แก่ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหัวไทร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า (1) ด้านการศึกษา ควรจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุภายในชุมชน หรือมีโรงเรียนผู้สูงอายุ (2) ด้านสุขภาพอนามัย ควรจัดให้มีสถานที่ออกกำลังกายที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุโดยเฉพาะ และมีการตรวจสุขภาพเป็นประจำ (3) ด้านที่อยู่อาศัย จัดหาที่อยู่อาศัยให้กับบุคคลที่ไร้ญาติและขาดที่พึ่ง ไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง (4) ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ ควรส่งเสริมการสร้างงานและสร้างอาชีพที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ (5) ด้านความมั่นคงทางสังคม ควรมีหน่วยอาสาด้านความมั่นคงในชุมชน คอยสอดส่อง ดูแล ให้คำแนะนำด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (6) ด้านบริการสังคม ควรจัดให้มีอาสาสมัครชุมชนไว้คอยช่วยเหลือผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ และ (7) ด้านนันทนาการ ควรสนับสนุนการจัดกิจกรรมประจำเดือน และควรให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว

สรุป

การจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุควรให้สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของผู้สูงอายุอย่างแท้จริง จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหัวไทร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการได้รับสวัสดิการสังคม ในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านการศึกษา พบว่า ผู้สูงอายุต้องการได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ และต้องการให้มีศูนย์ความรู้ในชุมชนที่ตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุ

2. ด้านสุขภาพอนามัย พบว่า ผู้สูงอายุต้องการได้รับการตรวจสุขภาพเป็นประจำ และต้องการได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับอาหารและโภชนาการที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ

3. ด้านที่อยู่อาศัย พบว่า ผู้สูงอายุต้องการให้มีการจัดบริการครอบครัวอุปการะ ผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียวและไร้ที่พึ่ง และต้องการได้รับการช่วยเหลือปรับปรุงสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัย

4. ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ พบว่า ผู้สูงอายุต้องการให้มีการฝึกอาชีพที่เหมาะสมแก่ผู้สูงอายุ และต้องการให้มีการพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพ

5. ด้านความมั่นคงทางสังคม พบว่า ผู้สูงอายุต้องการให้มีกิจกรรมเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุเป็นประจำ และต้องการให้มีการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้อยู่กับครอบครัวอย่างพร้อมหน้า

6. ด้านบริการสังคม พบว่า ผู้สูงอายุต้องการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกในที่สาธารณะ และต้องการได้รับสวัสดิการที่รัฐจัดให้อย่างเหมาะสมรวดเร็วตามกำหนดเวลา

7. ด้านนันทนาการ พบว่า ผู้สูงอายุต้องการให้มีการจัดตั้งและดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุร่วมกับเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง และต้องการให้เทศบาลจัดทัศนศึกษาที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะต่อเทศบาลตำบลหัวไทร ควรพัฒนาระบบบริการสุขภาพให้อำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุและเพิ่มการเข้าถึงบริการสาธารณสุขให้มากขึ้น รวมทั้งควรส่งเสริมนโยบายให้ผู้สูงอายุได้รับการพื้นฐานด้านต่าง ๆ และสนับสนุนให้องค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรหรือธุรกิจเพื่อสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดบริการเพื่อเพิ่มทางเลือกให้กับผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการศึกษาความต้องการและแนวทางในการจัดสวัสดิการด้านอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ และควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางในการจัดสวัสดิการด้านความมั่นคงทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก

เอกสารอ้างอิง

สำนักปลัดเทศบาลตำบลหัวไทร. (2559). แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2561-2564) .

นครศรีธรรมราช: เทศบาลตำบลหัวไทร (อัดสำเนา).

สุดารัตน์ สุดสมบูรณ์. (2557). สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในประเทศไทย. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*, 7(1), 73.